

автоматизацією. Проте розвинені цифрові компетенції, орієнтовані на сталий розвиток, допомагають фахівцям знайти нові можливості в умовах трансформації ринку праці, підвищити свою цінність на ринку і відповідати запитам сучасного суспільства.

Для формування професійної компетентності, орієнтованої на сталий розвиток, застосовуються нові освітні методи та практики: практикоорієнтоване та проєктне навчання, інтерактивні методи навчання тощо.

Отже, компетенції фахівців, спрямовані на сталий розвиток в умовах діджиталізації, є ключем до досягнення Цілей сталого розвитку. Вони сприяють екологічній стійкості, економічній ефективності й соціальній відповідальності. Розвиток цих компетенцій є обов'язковою умовою для успішної діяльності фахівців в умовах сучасного світу, який швидко змінюється під впливом нових технологій.

КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО: ЯК ФАХІВЦІ МОЖУТЬ СПРИЯТИ СТАЛОМУ РОЗВИТКУ

Бобонець Є., здоб. ВО

Науковий керівник – **Сагачко Ю.М.,** канд. екон. наук, доц.
Державний біотехнологічний університет

Сталий розвиток є важливою глобальною метою, що орієнтована на збереження природних ресурсів, економічне зростання та соціальну рівність для майбутніх поколінь. Концепція сталого розвитку вважається панівною ідеологією XXI ст., що пояснюється усвідомленням світовою спільнотою необхідності забезпечити узгодження інтересів сучасності і майбутнього таким чином, щоб економічне зростання здійснювалося на раціональних засадах, з урахуванням принципової обмеженості наявних ресурсів і важливості гармонізації зв'язків між економічною, соціальною і екологічною системами [1].

Вперше зміст категорії «сталий розвиток» було визначено на глобальному рівні як концептуальний стрижень проєктів ООН, спрямованих на захист навколишнього середовища. Автором поняття «сталий розвиток» в сучасному розумінні є прем'єр-міністр Норвегії Гру Харлем Брундланд, яка вперше сформулювала його у 1987 р. у звіті Міжнародної комісії з навколишнього середовища і розвитку «Наше спільне майбутнє». Відповідно до її визначення, сталим є такий розвиток, що задовольняє потреби сучасності, але не ставить під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольнити свої власні потреби. При цьому сталий розвиток являє собою не законсервованій стан гармонії, а динамічний процес змін, у якому масштаби експлуатації ресурсів, напрям капіталовкладень, орієнтація технічного розвитку та інституційні зміни узгоджуються із нинішніми і майбутніми потребами. Варто зазначити, що за

визначенням ООН, поняття розвитку не тотожне простому зростанню, а передбачає насамперед вдосконалення та всебічні якісні зміни [2].

У сучасному світі, де екологічні виклики, такі як зміна клімату, зростаюча нерівність та виснаження ресурсів, стають дедалі серйознішими, виникає необхідність у нових підходах до професійної підготовки та розвитку фахівців. Для успішної реалізації цілей сталого розвитку критично важливими є компетентності майбутнього, що дозволяють інтегрувати екологічну, соціальну та економічну стійкість у професійну діяльність. Однією з важливих компетентностей, необхідних фахівцям для підтримки сталого розвитку, є системне мислення. Воно передбачає здатність розуміти взаємозв'язки між різними частинами системи, усвідомлювати, як зміни в одній сфері можуть впливати на інші, та передбачати можливі наслідки своїх дій. Завдяки системному мисленню фахівці можуть враховувати складність та багатоаспектність викликів сталого розвитку, шукаючи рівновагу між економічною вигодою та екологічними потребами [3]. Це особливо актуально у сферах, як-от урбаністика, екологічна інженерія, енергетика, де необхідно створювати та впроваджувати рішення, що не лише забезпечують прибуток, але й мінімізують негативний вплив на навколишнє середовище. Ще одна важлива компетентність майбутнього – це вміння працювати в умовах невизначеності та ризику. Світ швидко змінюється, і екологічні, соціальні та економічні кризи можуть виникати несподівано. Фахівці, які здатні адаптуватися до нових умов, аналізувати ризики та приймати обґрунтовані рішення, мають більшу здатність сприяти сталому розвитку. Це включає вміння швидко освоювати нові знання та технології, аналізувати інформацію, а також розробляти гнучкі стратегії, що дозволяють реагувати на зміни в зовнішньому середовищі. Вміння адаптації є критично важливим для тих, хто працює у сферах, таких як економіка, кліматологія, агропромисловий комплекс, де змінність кліматичних та ринкових умов значно впливає на результати діяльності. Креативність та інноваційне мислення є невід'ємними складовими компетентностей, що сприяють срозвитку. Інновації можуть допомогти у вирішенні багатьох викликів, пов'язаних зі сталим розвитком, таких як ефективне використання ресурсів, перехід до альтернативних джерел енергії, впровадження циркулярної економіки.

Фахівці, здатні генерувати нові ідеї та впроваджувати їх у життя, є рушійною силою для створення стійких бізнес-моделей та технологій, що зменшують екологічний слід. Наприклад, інженери, що працюють над розробкою нових видів матеріалів з низьким вуглецевим слідом, або маркетингологи, які просувають екологічно дружні продукти, можуть сприяти зростанню екологічної свідомості серед населення та зміцненню позицій сталого розвитку в суспільстві. Не менш важливою компетентністю є здатність до саморефлексії та оцінки власної діяльності з точки зору сталого розвитку. Фахівці, які регулярно оцінюють результати своєї роботи, аналізують її вплив на довкілля та суспільство, можуть краще адаптувати свої стратегії та підходи. Це дозволяє уникати помилок у майбутньому та розробляти ефективніші рішення. Роль освіти у формуванні компетентностей майбутнього є надзвичайно важливою. Сучасна освіта має бути орієнтована не лише на передачу знань, але й

на формування критичного мислення, розвитку інноваційних навичок та здатності працювати у міждисциплінарних командах. Інтеграція питань сталого розвитку в освітні програми дозволить підготувати фахівців, які будуть готові до викликів майбутнього та зможуть активно сприяти досягненню глобальних цілей сталого розвитку. Важливим аспектом є розвиток навичок у сфері цифрових технологій, оскільки цифровізація може значно прискорити впровадження сталих практик у різних галузях економіки та суспільства. Отже, формування компетентностей майбутнього є необхідною умовою для сприяння сталому розвитку. Фахівці, які володіють системним мисленням, здатністю до адаптації, креативністю, міждисциплінарними навичками та високим рівнем соціальної відповідальності, мають великі можливості для впровадження стійких рішень у своїй професійній діяльності. Інвестування у розвиток таких компетентностей як на індивідуальному, так і на інституційному рівні, є важливим кроком на шляху до побудови стійкого майбутнього для всіх.

Інформаційні джерела:

1. Лелеченко, А. П. (2019). Феномен поняття «Сталий розвиток». *Державне управління: удосконалення та розвиток*, (12). URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1649>
2. Тодорюк, В. П. (2016). Сталий розвиток: концепція, принципи, стратегія реалізації. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. URL: <https://econom.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/todoriuk-stal-rozv.pdf>
3. Meadows, D. H. (2008). *Thinking in Systems: A Primer*. Chelsea Green Publishing. URL: <https://research.fit.edu/media/site-specific/researchfitedu/coast-climate-adaptation-library/climate-communications/psychology-amp-behavior/Meadows-2008.-Thinking-in-Systems.pdf>

РЕАЛІЗАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ З АВТОМАТИЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИМ ПРОЦЕСОМ ВИРОБНИЦТВА ЯБЛУЧНОЇ СУШКИ

Нечитайло Ю.А., канд. техн. наук, доц.
Алдолбаєва Н.П., здоб. ВО
Державний біотехнологічний університет

Україна є одним із найбільших виробників яблук у Європі, що створює можливість для переробки великого обсягу продукції. Сушіння плодів допомагає мінімізувати втрати продукції, особливо в сезон надлишку врожаю, коли ціни на свіжі фрукти можуть падати. Особливо цінуються органічні та натуральні продукти. Сушені яблука - не лише сировина для традиційного українського напою «узвар», вони можуть використовуватися в різних галузях – від кондитерської до виробництва снєків та мюслів. Зі збільшенням популярності здорового способу життя та натуральних продуктів, сушені яблука стають затребуваним продуктом як на внутрішньому, так і на